

Lausunto

28.2.2022

VN/17576/2021

VN/17576/2021-VM-68

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hallituksen esitysluonnos oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on valmisteltu hallituksen esitysluonnos oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esitysluonnos liittyy oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanon yhteydessä havaittuihin lainsäädännön tarkennustarpeisiin.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi oppivelvollisuuslakia, perusopetuslakia, lukiolakia, ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettua lakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia sekä valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia.

Oppivelvollisuuslakiin ehdotetaan tarkennuksia soveltamisalaan, opiskelupaikan osoittamista koskevaan sääntelyyn, oikeuteen majoitus- ja matkakorvauksiin, tiedonsaantioikeuksiin sekä muita teknisluonteisia tarkennuksia. Koulutusta koskevissa laeissa ehdotetaan säädettäväksi opiskelijan eronneeksi katsomista silloin, kun oppivelvollisuuden suorittaminen on keskeytetty toistaiseksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia ehdotetaan tarkennettavaksi erityisen tuen tarpeen arvioinnin osalta. Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että koulutusta olisi mahdollista järjestää valtionosuusrahoitteisena työvoimakoulutuksena. Vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin lisättäisiin säännös oppivelvollisille suunnatun koulutuksen rahoituksen yhteydessä oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnettävästä oppimateriaalilisästä. Lisäksi tarkennettaisiin joitakin osin valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain säännöksiä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta. Pyydettyä lausuntonaan valtiovarainministeriö toteaa seuraavaa.

Vaikutuksista

Esitysluonnoksen mukaan ehdotetuilla muutoksilla ei ole juuri julkistaloudellisia vaikutuksia ja ehdotetut muutokset ovat toteutettavissa olemassa olevin määrärahoihin ilman lisämäärärahatarvetta.

Oppivelvollisuuslain soveltamisalan rajauksen (opiskelutarkoituksessa Suomeen tulleet alaikäiset eivät olisi oppivelvollisia eivätkä siihen liittyvän maksuttomuuden piirissä) ja koulumatkatuen arvioidaan vähentävän jossakin määrin koulutuksen järjestämisen kustannuksia, mutta vaikutukset eivät esitysluonnoksen mukaan olisi valtiontaloudellisesti merkittäviä¹.

¹ Jos esimerkiksi vuosittain 400 ammatillisen koulutuksen opiskelijaa ei muutoksen myötä olisi maksuttomuuden piirissä, vähentäisi se koulutuksen järjestämiskustannuksia vuositason arvioilta noin 100 000 euroa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Myöskään ehdotetulla muutoksella hyväksyä lasten perusopetuksen suorittaminen myös 17 vuotta täyttäneiden oppivelvollisuuden suorittamistavaksi ei olisi valtiontaloudellisia vaikutuksia. Kunnilla ei olisi tämän ikäluokan perusopetuksen järjestämisvelvollisuutta, eikä opetuksen järjestämiseen myönnettäisi erillistä valtionosuusrahoitusta. Tilanne koskisi pääosin suuria kaupunkeja ja niissä vuositason muutamaa kymmentä oppivelvollista. Kunnilla säilyisi edelleen myös mahdollisuus järjestää perusopetus aikuisten perusopetuksena.

Ehdotettu majoitus- ja matkakorvausten laajentaminen toisi esitysluonnoksen mukaan oppivelvollisuuslain mukaisten matka- ja majoituskorvausten piiriin vain muutamia kymmeniä oppilaita, lähinnä saaristoalueella asuvia oppivelvollisia. Esitysluonnoksen mukaan laajennus on tehtävissä jo aiemmin varattujen lisämäärärahojen puitteissa. Sama pätee myös kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun koulutuksen oppimateriaalisästä aiheutuviin vähäisiin vaikutuksiin (arviolta 150 000 euroa).

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitysluonnoksen vaikutuksista huomautettavaa siltä osin kuin ehdotetut muutokset ovat toteutettavissa ilman lisämäärärahatarpeita. Esitysluonnoksessa ei ole varsinaisesti arvioitu erikseen kuntatalouteen kohdistuvia vaikutuksia, vaan niihin viitataan osana muuta vaikutusarviointia. Jatkovalmistelussa voisi olla tarkoituksenmukaista muodostaa selkeä koonti myös kuntiin kohdistuvista taloudellisista vaikutuksista, vaikka vaikutusten ei välttämättä voitaisi katsoa olevan merkittäviä.

Tiedonantovelvollisuuksista

Esitysluonnoksen mukaan opetuksen ja koulutuksen järjestäjillä olisi tietojen toimitusvelvoite asuinkunnalle, jos oppivelvollinen ei ole aloittanut lain tarkoittamassa koulutuksessa. Vastaavat tiedot opetuksen ja koulutuksen järjestäjän olisi annettava myös asuinkunnan pyynnöstä. Ehdotusten on arvioitu laajentavan jonkin verran koulutuksen järjestäjän sekä opiskelijahuoltotyöhön osallistuvien tiedonantovelvollisuuksia. Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetusta laista ehdotetaan vähennettäväksi opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tietojen oppivelvollisuusrekisteriin tallentamisvelvollisuutta niiden tietojen osalta, jotka ovat pääteltävissä muutoinkin sekä lisättäväksi tietojen luovuttamista koskeva selkeyttävä säännös ylioppilastutkintorekisteristä Opetushallitukselle luovutettavien tietojen osalta.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan edellä mainittujen muutosten vaikutuksia on esitysluonnoksessa arvioitu julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019) säädetyn mukaisesti.

Lopuksi

Esitysluonnos tulee kuntalain (415/2015) 13 §:n mukaisesti käsitellä kuntahallinnon ja talouden neuvottelukunnassa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä   Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö   Annika Klimentko

Jakelu   Opetus- ja kulttuuriministeriö
Piritta Sirvio

VN/17576/2021-VM-68

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: